

Tijdschrift voor de sector Informele Zorg,
waarin opgenomen *Nieuwsbrief CPM*
jaargang 1, januari/februari 2012

In dit nummer o.a.:

- * financiën mantelzorgers
- * contactavonden CPM
- * respitweekenden
- * de jongere in een zorgsituatie

'Bijzondere mantelzorg' vraagt andere ondersteuning
Mantelzorg voor iemand met een verstandelijke beperking of psychiatrische problemen is vaak intensief en langdurig. Vaak wel meer dan 12 jaar. Het gevaar op overbelasting is groot. Zoblijkt uit de SCP-publicatie Bijzondere mantelzorg.

Gemeenten

De door gemeenten geboden ondersteuning sluit vaak niet aan bij de wensen en behoeften van deze mantelzorgers. Zij maken hier daarom ook weinig gebruik van het ondersteuningsaanbod.

Professionele hulpverlening

De mantelzorgers zijn daarnaast ook niet tevreden over de samenwerking met de professionele hulpverlening. Zij voelen zich niet erkend in hun deskundigheid in de zorg om hun naasten. Door negatieve ervaringen met professionele hulp worden zij zwaarder belast. Een betere afstemming met de professionals kan de belasting van de mantelzorgers verminderen.

Sociale netwerken

Mantelzorgers ervaren dat hun sociale netwerken afbrokkelen. Zij hebben het idee er alleen voor te staan. Een groter beroep op deze mantelzorgers is daarom niet realistisch en zal tot overbelasting van de mantelzorgers leiden.

Mezzo

Gemeenten hebben een belangrijke taak bij de ondersteuning van mantelzorgers. Mezzo signaleert dat gemeenten vooral kiezen voor collectieve oplossingen. Terwijl uit de publicatie van het SCP blijkt dat de ondersteuningsvraag van mantelzorgers vaak heel specifiek en persoonlijk is. Mezzo vindt het belangrijk dat er meer oog is voor de specifieke positie en vraag van mantelzorgers van mensen met een verstandelijke beperking of met psychiatrische problemen.

Pgb en nieuwe vergoedingsregeling: hoe zit het?

Vorig jaar is er ontzettend veel te doen geweest over het persoonsgebonden budget (pgb) en de bezuinigingen daarop. Ondanks alle protesten waarbij ook Mezzo van zich heeft laten horen, heeft de Tweede Kamer ingestemd met de bezuinigingsplannen van het Kabinet. Daarnaast is er een nieuwe vergoedingsregeling in het leven geroepen: de vergoedingsregeling persoonlijke zorg (VPZ). Hoe zit het nu?

Geen nieuwe aanvragen

Per 1 januari 2012 kunnen er geen nieuwe aanvragen worden gedaan voor een AWBZ-pgb. De enige uitzondering is er voor mensen die een indicatie

hebben voor verblijf (een zorgzwaartepakket). Bestaande budget-houders verliezen vanaf 1 januari 2014 hun pgb, tenzij zij een indicatie hebben voor verblijf.

Vergoedingsregeling

Voor mensen die vanaf 1 januari 2012 niet meer in aanmerking kunnen komen voor een pgb, is een vergoedingsregeling persoonlijke zorg in het leven geroepen. Wie 10 of meer uren zorg per week uit de AWBZ nodig heeft en via een zorginstelling geen passende zorg kan ontvangen, kan in aanmerking komen voor een vergoedingsregeling.

Meer uitgebreide informatie over het pgb, de vergoedingsregeling en meer, kunt u vinden in deze folder van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Klachten over het Mantelzorgcompliment

Mantelzorgers die zorgen voor iemand met een indicatie voor een verblijf komen niet in aanmerking voor een Mantelzorgcompliment. Ook niet wanneer degene nog niet wordt opgenomen. De Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer en Mezzo ontvangen hier regelmatig klachten over.

Juist in deze gevallen moet thuis veel zorg worden geleverd. Mezzo krijgt hier vooral klachten over als mensen voorheen wel een indicatie ontvingen.

Ook van mensen die hierdoor niet alleen het Mantelzorgcompliment mislopen maar ook niet in aanmerking komen voor de verhoogde vrijstelling voor de erfbelasting.

Zeer ongelukkig

Mezzo vindt het zeer ongelukkig dat mensen in deze situatie geen Mantelzorgcompliment ontvangen. Mezzo heeft dit ook diverse malen onder de aandacht gebracht bij het Ministerie van VWS.

Nationale Ombudsman

De Ombudsman stuurde hierover een brief aan minister Edith Schippers. Brenninkmeijer schrijft het niet eerlijk te vinden dat men plotseling geen Mantelzorgcompliment meer kan geven aan mensen die zorgen voor iemand op de wachtlijst van een verpleeghuis. Hij vraagt in de brief om een oplossing voor dit probleem.

Klachten over het Mantelzorgcompliment kunt u melden bij de Nationale Ombudsman.

Te bereiken op 0800 - 3355 555 (op werkdagen van 9:00 tot 17:00).

Overgenomen uit Intermezzo. Voor meer Mezzo-nieuws kan men terecht op www.mezzo.nl

Alzheimercafe Hoogeveen

Programma 2012

Het Alzheimer Café is een trefpunt voor mensen met dementie, hun partners, familieleden en vrienden. Ook hulpverleners en andere belangstellenden zijn van harte welkom. De gasten praten met elkaar over de dingen die ze zelf meemaken, over dementie en over mogelijkheden voor hulp- en dienstverlening. En dat allemaal in een gemoedelijke sfeer. Het programma duurt ongeveer twee uur. Elke eerste donderdag van de maand is er een bijeenkomst, behalve in de maanden juli en augustus.

Wat gebeurt er?

Iedere keer staat een onderwerp centraal. De bijeenkomst begint met een interview met een (ervarings)deskundige of de vertoning van een dvd. In de pauze is er tijd om ervaringen uit te wisselen. Daarna is er gelegenheid om vragen te stellen aan de spreker. Men hoeft zich niet te melden, de toegang is gratis. Hieronder het programma voor het komend jaar.

5 januari 2012	<i>Muziek en bewegen</i>	Zorgpalet
2 februari 2012	<i>De ziekte van Alzheimer</i>	bijdrage van Conny de Langen, GGZ Zuidwest Drenthe/Bethesda ziekenhuis
1 maart 2012	<i>Wat kan de ergotherapeut betekenen voor de dementerende?</i>	Zorgpalet
5 april 2012	<i>Gedrags- en karakterverandering bij dementie</i>	Suzanne Schoemans, GGZ Zuidwest Drenthe
3 mei 2012	<i>De juridische kanten aan dementie</i>	Notaris Veldkamp
7 juni 2012	<i>Dementie, een emotioneel proces</i>	fragmenten film Gerrit en Joke-Henny Schottert en Cora Hoorn
6 september 2012	<i>Dagbesteding</i>	Jannes van der Sleedenhuis en Zorgpalet
4 oktober 2012	<i>Hoe communiceer ik en ga ik om met een dementerende?</i>	Icare
1 november 2012	<i>Rol en leven van familie na opname dementerende</i>	Zorgpalet
6 december 2012	<i>Muzikale toneelvoorstelling: Zo moeder, zo dochter</i>	

Programmatijden

De zaal is open vanaf 19.30 uur. Het programma eindigt om 22.00 uur. De toegang is gratis, voor consumpties wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd

Plaats

Buurtgebouw "HET OOR", Van Goghlaan 7, Hoogeveen, telefoon 0528-240444

Inlichtingen

Voor meer informatie kan men contact opnemen met de werkgroep Alzheimercafé Hoogeveen, Cora Hoorn, telefoon 0522-442098

--Mantelzorg--

opinie

**Agnes Wolbert, lid Tweede Kamer
voor de Partij van de Arbeid**

opinie

Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau moet er een tandje worden bijgezet voor de mantelzorgers. Daar ben ik het van harte mee eens! Vooral de mantelzorgers van mensen met een verstandelijke beperking of met psychiatrische problemen, hebben het zwaar. Zij zorgen levensbreed, maar vaak ook levenslang.

Het moeilijke is, dat zij door hun zorgtaken vaak in een isolement terecht komen. Mensen die zouden kunnen helpen, doen het niet. Het aanbod om deze mantelzorgers te ontlasten, past vaak niet omdat dit vooral op zorg voor ouderen is gericht. Je gaat nu eenmaal niet naar een Alzheimercafé in je gemeente, als je zorgt voor je broer met een psychiatrische stoornis.

Eén van de belangrijkste conclusies van het rapport is, dat mantelzorgers last hebben van professionals. Ze ondervinden eerder tegenwerking en strijd, dan dat ze zich gesteund voelen. Dat vind ik toch wel een opmerkelijke en tegelijk ook treurige conclusie. Met mantelzorgers wordt niet genoeg overlegd, ze worden niet voor deskundig genoeg aanzien, ze worden door de professionals genegeerd.

Hoe is dat mogelijk? Wat gebeurt er met professionals op het moment dat zij een drempel van het woonhuis van hun cliënt overstappen?

Het lijkt me, dat hier nog veel werk aan de winkel is. De komende jaren zal er veel vaker een beroep gedaan worden op de zorg door mensen in de naaste omgeving van kwetsbare ouderen, psychiatrisch patiënten en mensen met een handicap. Daar is op veel fronten actie voor nodig.

Werkgevers moeten mantelzorgvriendelijk personeelbeleid nu echt eens vorm gaan geven, gemeenten kunnen via vrijwilligersinzet hun mantelzorgers ontlasten, gemeenten kunnen er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat mantelzorgers in de buurt kunnen wonen van degene voor wie ze zorgen, gemeenten moeten respijtzorg organiseren en vergoeden en ga zo nog maar even door.

We kunnen nu dus aan het rijtje toevoegen dat professionals moeten leren de mantelzorgers als partner in de zorg te zien. Dit kabinet investeert alleen in de zorg binnen de muren van de instellingen en ze verwaarloost de zorg in de thuissituatie. Dat noem ik een kortzichtige politiek. De toekomst ligt namelijk bij de mensen thuis en de kwaliteit van die zorg thuis kan dus flink hoger door professionals en mantelzorgers beter te laten samenwerken.

Een mooi doel!

Nieuwsbrief

De *Nieuwsbrief* is een uitgave van het Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen
11e jaargang - volgnummer 81 - februari 2012

Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen

organiseert

CONTACTAVOND

“Van AWBZ naar WMO”

Arthur Overgoor

beleidsadviseur gemeente Hoogeveen

“Keukentafelgesprek”

Martin Hassing

WMO-consulent gemeente Hoogeveen

gespreksleiding: Els Nobel

bestuurslid CPM,

(voorheen werkzaam bij Zorgbelang Drenthe)

datum: donderdag 23 februari
tijd: 20.00 tot 22.00 uur
plaats: H. Bavinckhuis, Hoogeveen

Vanaf 19.30 uur hopen wij u allen te begroeten

Stichting “Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen e.o.”
p/a Het Haagje 119, 7902 LE Hoogeveen
T 0528 27 88 55

nieuw e-mailadres:
contactpunt@mantelzorghoogeveen.nl
website:
www.mantelzorghoogeveen.nl

Contactavonden 2012

19 april

21 juni

verder in deze Nieuwsbrief:

een verslag van de contactavond

Voorzitter Edo Staudt dankt Evert Everts voor zijn redactionele bijdragen aan vele jaren Nieuwsbrief CPM

" Contactavond "

Spaarbankhoeve

Hoogeveen, 15 december 2011

door Evert Everts

Was het verleden jaar een dikke sneeuwlaag, dit jaar viel er veel regen. Ondanks het slechte weer waren toch 50 personen naar de Kerstbijeenkomst in de Spaarbankhoeve gekomen. Na koffie en gebak sprak Ilse Lenten het openingswoord en werd de kaars ontstoken door Edda Schaafma. Ilse vertelde het programma van deze avond.

Gedicht

Else Nobel, die na veel omzwervingen in Hoogeveen is komen wonen, was uitgenodigd om een kerstverhaal voor te lezen. Else is door haar werk ruimschoots op de hoogte van Mantelzorg en de actuele ontwikkelingen. Voor de pauze las zij het eerste deel van

een prachtig verhaal voor, met als titel "De Geschenken der Wijzen".

Foto's

Tijdens de dag van de Mantelzorg op 10 november heeft Bert Veninga een fotoreeks gemaakt. Alle foto's had hij verwerkt in een diaprojectie met geluid. Helaas liet de techniek hem deze avond in de steek, zodat wij alleen de foto's te zien kregen. Bert had er een fantastische reeks van gemaakt, hulde daar voor.

Pauze

In de pauze werden een drankje en hapjes geserveerd. Na de pauze ging Else verder met het tweede deel van het gedicht. Als dank kreeg zij een daverend applaus. Daarna nam voorzitter Edo Staudt het woord. Even stond hij stil bij het overlijden van bestuurslid Henk Roerdinkholder. Henk was altijd zeer betrokken bij het werk voor de mantelzorgers in Hoogeveen en provinciaal. Ter nagedachtenis aan Henk en allen die ons ontvielen in 2011 namen wij een moment van stilte in acht.

Nieuwsbrief

Edo vertelde dat de nieuwsbrief een andere opzet krijgt. Met de SWW wordt in het vervolg samen ge-

werkt. De nieuwsbrief krijgt een andere naam en een andere opzet. Dat was al te zien in de laatste nieuwsbrief. Voortaan wordt er nog meer met kleuren gewerkt. Het is de bedoeling dat de nieuwsbrief tien keer per jaar uit komt.

Respijtzorg

Edo besteedde ook aandacht aan Respijtzorg. Zo zijn er diverse mogelijkheden om er een paar dagen als mantelzorger tussen uit te gaan. Soms zijn er kortingen mogelijk. CPM en SWW zoeken samen naar een aanbod voor 2012, gelijk aan de twee respijtweekenden van 2011 die zeer positief door de mantelzorgers ervaren zijn. In de nieuwsbrief zal hierover nader geïnformeerd worden.

Bestuur en Vrijwilligers

In het verleden werden de vrijwilligers in het zonnetje gezet. Dit jaar deed Edo dit niet. Alleen voor mij, Evert, werd een uitzondering gemaakt. Een aantal jaren heb ik de rubriek "De Mens achter een Mantelzorger" verzorgd. Met veel plezier heb ik dit altijd gedaan met dank aan alle mensen die altijd bereid waren mij te ontvangen. Ik heb gemerkt dat de mensen de rubriek met veel interesse lezen. Maar zo als zo vaak met veel dingen komt er een moment dat je met iets moet stoppen, zo ook voor mij. Als aandenken en waardering voor de rubriek wordt een boekwerk gemaakt waarin alle interviews worden opge-

nomen. In het klein werd mij al vast een exemplaar uitgereikt. Waarvoor mijn dank. De redactie zoekt nog naar een andere vorm om de rubriek voort te zetten. Tegen 22.00 uur ging iedereen naar huis met een presentje. Namens alle mantelzorgers wil ik het bestuur en vrijwilligers van het CPM bedanken voor hun inzet in het afgelopen jaar. Het is toch fantastisch dat er nog steeds mensen zijn die zich inzetten voor een ander.

Geen geld, veel zorgen

Voorstel tot wijziging WMO

Op 21 december is het voorstel tot wijziging van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning in het kader van de decentralisatie van extramurale begeleiding naar de Tweede Kamer gestuurd.

De wijziging van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is het gevolg van de uitbreiding van gemeentelijke taken op het terrein van de begeleiding en een gewijzigde verdeling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Het voorstel tot wijziging is te vinden op de website www.invoeringwmo.nl/bibliotheek/voorstel-tot-wijziging-wmo.

We lichten er voor de mantelzorgers twee onderdelen uit: Mantelzorg en PGB. We geven de letterlijke tekst weer en voorzien die verder van commentaar en/of praktijksituatie. Tevens informeren we over het individuele maatwerk dat gemeenten aan de burger dienen te verlenen.

Mantelzorg

Bij het uitgangspunt van de 'eigen kracht' van mensen bij het oplossen van problemen is een beroep op informele zorgverleners (mantelzorgers en vrijwilligers) onontkoombaar. Het merendeel van alle mantelzorgers en vrijwilligers vindt het vanzelfsprekend dat zij zorg en ondersteuning bieden aan een naaste. Er dient evenwel oog te zijn voor de keerzijde hiervan, namelijk dat de draagkracht van deze mensen, vooral door de duur en/of intensiteit, (tijdelijk) zwaar onder druk kan komen te staan.

Overbelasting ligt dan op de loer. Dit vraagt aandacht van de regering, voor het, waar nodig en mogelijk, creëren van (landelijke) randvoorwaarden, zoals het bevorderen van de mogelijkheden arbeid en zorg te kunnen combineren. Op het lokale niveau, dicht bij de burger, is aandacht en alertheid van gemeenten vereist voor het vroegtijdig signaleren van mogelijke overbelasting en, waar nodig, het treffen van adequate maatregelen. Met de decentralisatie van kortdurend verblijf zoekt de regering aansluiting met het mantelzorgbeleid dat gemeenten reeds voeren. De regering legt hiermee de ondersteuning van de mantelzorger in één hand. De gemeente is, ook in dit geval, veel beter in staat om rekening te houden met de persoonlijke omstandigheden van de mantelzorger dan een zorgkantoor.

Commentaar

Gemeenten krijgen een nieuwe taak: de vroegtijdige signalering van mogelijke overbelasting van mantelzorgers en waar nodig daarbij adequate maatregelen te treffen. Prachtig! ...de mantelzorgers krijgen nu 'dichtbij huis' aandacht indien het net even teveel wordt.

Hiervoor wordt ingezet het kortdurend verblijf en wel in een passende instelling, bijvoorbeeld een gehandicapteninstelling, verpleeghuis of verzorgingshuis; men logeert daar dan maximaal drie etmalen per week.

"Duimkeurmerk"

De kortdurend-verblijf-plaatsen in de gemeente Hoogeveen zullen dus bezien moeten worden.

Mantelzorgers hebben immers hun voorwaarden met betrekking tot zekerheid, vertrouwen, veiligheid en toegankelijkheid van een kortdurend verblijf. Een "duimkeurmerk" toegekend door mantelzorgers aan de kortdurend verblijven in Hoogeveen zou mooi zijn. We moeten de handen ineen slaan, vindt het Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen, dat bereid is een bijdrage te leveren aan het toetsen van de locaties voor kortdurend verblijf en het toekennen van een

kortdurend-verblijf-mantelzorg-duimkeurmerk:

of

PGB

Met dit wetsvoorstel wordt tevens een wijziging aangebracht in de aanspraak op een persoonsgebonden budget (pgb). Gemeenten worden niet langer verplicht om de keuze te bieden tussen een voorziening in natura en een pgb in geval van een aanspraak op een voorziening in natura. Zij kunnen straks zelf bepalen wanneer een burger voor een pgb in aanmerking komt. Als een voorziening in natura in redelijkheid niet toereikend is te achten om aan de compensatieplicht te voldoen, dient de gemeente een pgb aan te bieden.

Hierdoor worden gemeenten in staat gesteld om hun collectieve voorzieningen in samenhang te organiseren met de individuele voorzieningen in natura. Tegelijkertijd behoudt de gemeente de mogelijkheid om de kansen van het pgb te benutten. Deze wijziging loopt in de pas met de maatregelen die in de AWBZ worden gezet om te komen tot een pgb-regeling die houdbaar is.

Zal het PGB langzaam uitdoven.....?

Praktijksituatie

“Edwin en Maartje hebben een dochttertje van 5, Ellen. Zij is meervoudige gehandicapt (verstandelijke en lichamelijke beperking) en heeft veel verzorging nodig. Zij willen hun dochter, net als hun andere kinderen, zo lang mogelijk thuis opvoeden.

Overdag gaat Ellen naar het kinderdagcentrum voor kinderen met een verstandelijke beperking. Daarnaast hebben ouders via het persoonsgebondenbudget van Ellen 3 x in de week ondersteuning in de thuissituatie en kan Ellen een keer per maand een weekend gebruik maken van het logeershuis. Edwin en Maartje kunnen in dat weekend extra aandacht besteden aan hun andere kinderen en even op kracht komen.

De begeleiding/verzorging die nu nog binnen de AWBZ wordt gefinancierd zal in de toekomst vanuit de Wmo moeten worden gefinancierd. Tenminste als de gemeente waar Edwin en Maartje wonen daartoe besluit. Gemeenten hebben in het kader van de Wmo beleidsvrijheid en kunnen dus zelf keuzes maken op welke wijze Wmo gelden worden ingezet.

Voor Edwin en Maartje en hun kinderen dus een hele onzekere situatie.”

Individueel maatwerk in het geding??

In de door de overheid verstrekte *Handreiking Het gesprek in de WMO (de Kanteling)* wordt dit in paragraaf 2.2.2., pagina 7 als volgt weergegeven:

Veel gemeenten hanteren nog de oude Wvg term ‘goedkoopst adequaat’. In de Wmo is hier geen ruimte meer voor. Gemeenten moeten immers zoeken naar de goedkoopst compenserende oplossing. Als men uitkomt bij meerdere compenserende oplossingen die allemaal tot hetzelfde maximale resultaat leiden, kan – in samenspraak met de burger – worden gekozen voor de goedkoopste oplossing.

We zien ook nog dat gemeenten kiezen voor een benadering, waarbij de oplossing eerst gezocht wordt in algemene en voorliggende voorzieningen. Als die geen oplossing bieden, wordt er gekeken naar het eigen netwerk, vervolgens naar de collectieve voorzieningen en pas op het laatste moment naar de individuele voorzieningen. Maar deze benadering komt niet overeen met de bedoeling van de wet en met recente jurisprudentie (rechtspraak), die zegt dat individueel maatwerk moet worden geleverd. In het gesprek moeten alle oplossingsrichtingen aan de orde kunnen komen. In de besluitvorming kan de gemeente eerst naar voorliggende voorzieningen kijken, maar alleen wanneer deze werkelijk leiden tot het gewenste resultaat. Zij moeten dus ook echt compenseren.

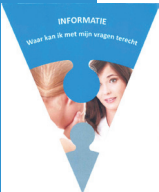
(zie www.cg-raad.nl en voer in ‘het gesprek tussen burger en gemeente’)

Meest passende individuele oplossing

Alle mogelijkheden (eigen netwerk, collectieve voorzieningen, individuele voorzieningen, creatieve oplossingen in bijvoorbeeld andere domeinen) worden in zijn geheel bekeken. Van daar uit wordt vervolgens de meest passende oplossing gekozen die leidt tot het gewenste resultaat.

Praktijkervaring

In het kader van hun financiële achteruitgang gaan gemeenten over op het bezuinigen op individuele voorzieningen door er enkele te schrappen. Dat kan betekenen dat burgers niet dat maatwerk krijgen dat nodig is. En dat mag niet. De gemeente mag zelfs de trappen van de Verantwoordelijkheidsladder niet tree voor tree aflopen als dat niet leidt tot individueel maatwerk. En dat blijkt uit recente jurisprudentie: Rechtbank Arnhem 14-07-2009, nr. AWB 08/4854)

Hulp vragen en hulp bieden is een subtiel spel

-- zijn we echt te bang om te vragen? --

Een onderzoek van Lilian Linders, docent/onderzoeker aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven, heeft aangetoond dat mensen graag voor elkaar zorgen. Zij richt haar onderzoek vooral op buurtbewoners, omdat van buurtbewoners een actieve(re) rol wordt verwacht in het kader van lokaal overheidsbeleid.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) wil van de buurt zelf de plek maken waar buurtbewoners eerst steun en hulp bij elkaar moeten zoeken, vóór zij een beroep mogen doen op professionele zorg. Actieve buurtsolidariteit wordt ook door de gemeente Hoogeven gestimuleerd in het kader van de WMO, door het organiseren van allerlei buurtprojecten.

De vooronderstelling, dat hoe groter de solidariteit in de buurt wordt, hoe zorgzamer de buurtbewoner wordt, gaat bij Linders niet op.

Linders heeft met haar bewering beleid- en smaakmakers aan het denken gezet. Ze beweert: buurtbewoners zijn van nature zorgzaam maar het stimuleren van het ontsluiten van de onderlinge zorgvraag is een ragfijn spel dat niet zonder vallen en opstaan kan worden gevonden. Hulp speelt zich af in een fijnmazig en informeel(buurt)netwerk.

Wat maakt dat spel zo fijnmazig?

Linders toont aan dat mensen graag voor elkaar willen zorgen, maar er zijn ook belemmerende factoren die het inzetten van een zorgzame burger bemoeilijken: vraagverlegenheid en handelingsverlegenheid. Die factoren maken het voor ons lastig.

Vraagverlegenheid

Wij mensen (dus ook mantelzorgers) zijn niet goed in staat te erkennen dat we hulp nodig hebben. Er is schroom om hulp te vragen. Het is een ongeschreven regel: 'draag je last en zeur niet'. En als er dan hulp wordt geboden dan hebben we moeite om het aan te nemen.

Handelingsverlegenheid

Om hulp aan te bieden, moet weer een stap worden gezet. Hier is de ongeschreven regel: 'waar bemoei ik mij mee?'

Tot slot voegt Linders aan dat subtiel spel nog een regel toe. Het fijnmazige netwerk is deels buurtgebonden, maar een ander deel is dat juist niet: "We gaan ook niet in eigen land op vakantie als de zon schijnt in Zuid Frankrijk en het bij ons regent."

We gaan ook niet in eigen land op vakantie als de zon schijnt in Zuid Frankrijk en het bij ons regent

Ik stel voor dat beleids- en smaakmakers en bestuurders niet alle blikken richten op de sociale solidariteit in de hoop dat de zorgzame samenleving vanzelf tot stand komt. Buurtleefbaarheid, veiligheid, sociale solidariteit, het zijn volgens Linders onpersoonlijke structuren die niet de burger zorgzamer maken. Volgens Linders moeten we weer meten met de menselijke maat. Verknopen van persoonlijke daden om relaties te leggen die niet langer vanzelf tot stand komen.

Bart Jonker

Dr. Lilian Linders heeft veel gepubliceerd over het veld van de Informele Zorg, waaronder:

- Linders, L. (2010). Wat heeft buurtcohesie nou te maken met burenhulp? TSS.
- Linders, L. (2010). De betekenis van nabijheid. Een onderzoek naar informele zorg in een volksbuurt. Den Haag: SdU
- Linders, L., Bouma, I., & Steyaert, J. (2008). Nieuw beleid, nieuwe professionals: de implicaties van de WMO voor hulpverleners. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
- Linders, L. (2007) Zuinig zijn op zilveren kracht, een opiniebijdrage in het kader van het Sociaal Debat, gepubliceerd in het Eindhovens Dagblad van 20 november 2007
- Linders, L. (2007). Niet de sterkste schouders. Sociale Interventie, 16, 13-24.
- Linders, L., Knooren, J., Meijer, A., & Çelik, N. (2006). Op je handen zitten en ze uit de mouwen steken. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
- Linders, L. (2006). Informele zorg; de buurt voorbij?, Dag van de Sociologie 2006. Tilburg: NSV.

Veel van deze publicaties zijn te downloaden van haar website:

<http://www.lilianlinders.nl/publicaties/index.html>

Contact met deze onderzoeker is mogelijk:

Lilian Linders, Fontys Hogeschool Sociaal Werk

Postbus 347, 5600 AH Eindhoven

Tel: 06 50242166

E-mail: l.linders@fontys.nl of via formulier op haar website.

Het effect van respijt(weekend)arrangementen

Vorig jaar heeft het Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen (CPM) in samenwerking met Stichting Welzijnswerk (SWW) twee respijt(weekend)arrangementen georganiseerd. Eenmaal in juni en één in september. De ervaringen van enkele mantelzorgers waren te lezen in eerdere edities van de Nieuwsbrief van het CPM. In totaal hebben 19 enthousiaste mantelzorgers deelgenomen aan de respijt(weekend)arrangementen.

Het organiseren van respijtarrangementen heeft twee doelen: ontspanning voor mantelzorgers en mantelzorgers kennis laten maken met het 'respijteffect'. Want we willen bereiken dat de mantelzorger eerder gebruik maakt van respijt. Respijt is: wekelijks een paar uur vrij van de zorg of af en toe er helemaal tussenuit. Vooral bij langdurige en intensieve mantelzorg is dat vaak een noodzakelijke voorwaarde om de zorg vol te houden. Voor de mantelzorger moet respijt vanzelfsprekend worden.

Op de Contactavond van het CPM op 26 mei 2011 hebben de aanwezige mantelzorgers meegedaan aan een enquête over Respijtzorg en Respijtarrangementen. Het resultaat van de enquête ziet er zo uit:

Respijtzorg	
Nee, niet voor mij 4	Ja, ik kies ervoor 6
Ja, ik denk erover na 3	Nee, nog niet 12

Wat was het een geweldig weekend. Mooi weer, geweldige locatie, leuke groep vrouwen en 1 leuke man. Wat zijn wij allen verwend, even de dagelijkse beslommeringen vergeten, maar toch af en toe even aan je man en gezin denken. Maar dit kan ook niet anders als je 19 jaar voor hem zorgt. Ondanks dit alles heb ik ontzettend genoten, en kan er weer even tegen aan.

Respijt(weekend) arrangement	
Nee, niet voor mij 6	Ja, ik kies ervoor 6
Ja, ik denk erover na 4	Nee, nog niet 9

Op basis van de enquête kun je vaststellen dat het aantal twijfelaars in de meerderheid is. In de tabel 'Respijtzorg': 12 mantelzorgers die erover 'nadenken' of 'wachten' op dat laatste zetje. Maar 6 van de 25 mantelzorgers kiezen voluit voor Respijt(zorg).

Mantelzorgers die twifelen zijn bij uitstek geschikt voor deelname aan een Respijtarrangement. Daartoe moeten zij allereerst de zorg uit handen geven en het vertrouwen hebben dat ook zonder hun aanwezigheid die zorg gewoon doorgaat. Wanneer deze overbelaste en hoogst verantwoordelijke mantelzorgers zich na enige tijd kunnen ontspannen en kunnen genieten van het Respijtarrangement, dan spreek je van het Respijteffect.

Dit effect is namelijk de versterking van respijt: Door niet alleen een aanbod te creëren op het gebied van vervangende zorg, maar door ook de mantelzorger een aanbod te bieden ter ontspanning en vermaak. Dit effect of ervaring werkt. Zo leert de mantelzorger de verantwoordelijkheid los te laten en kan hij even helemaal bijtanken. De mantelzorger gaat op zoek naar oplossingen, staat open voor informatie en suggesties van anderen, zoals een oppas aan huis en logeermogelijkheden of tijdelijke opname.

opkracht

Ook dit jaar zijn we van plan in samenwerking met de landelijke organisatie 'Opkracht' respijtarrangementen te organiseren om meer mantelzorgers kennis te laten maken met het positieve effect van respijtzorg. Misschien kunnen wij dat kleine zetje geven door mantelzorgers een respijtarrangement aan te bieden, om ze te laten genieten en te laten zien hoe belangrijk respijt(zorg) is.

In de sector Informele Zorg kennen we diverse functies en beroepen. Mensen die daarin in onze regio werkzaam zijn zullen we in de komende tijd aan u voorstellen. In dit nummer is dat Peter Bruintjes, die de functie mantelzorgconsulent voor jonge mantelzorgers gestalte gaat geven.

Met 'De jongere in een zorgsituatie', doet Peter Bruintjes, mantelzorgconsulent bij SWW, een poging om de jonge mantelzorgers in beeld te krijgen. Peter heeft een visie ontwikkeld op de ondersteuning van jonge mantelzorgers. Deze visie is voor de komende tijd leidend en het resultaat moet zijn dat jonge mantelzorgers in beeld komen en activiteiten worden georganiseerd voor deze doelgroep. Peter Bruintjes bruist van de plannen en staat in de startblokken om met jonge mantelzorgers de plannen uit te voeren. Tijd voor een introductie. Je hebt het over 'jonge mantelzorgers'. Wat is nu een jonge mantelzorger, wat is het verschil, los van de leeftijd, met een 'gewone' mantelzorger?

Dat is niet zo gemakkelijk te beantwoorden, maar ik doe een poging. Jonge mantelzorgers zijn vaak nog echt de kinderen en/of jongeren die vanaf heel vroeg al te maken krijgen met zorgen voor bijvoorbeeld een ouder, broer/zus of opa/oma. Een 'gewone' mantelzorger verschilt als het om zorgtaken gaat vaak niet veel van een jonge mantelzorger. In de hulpverlening vergt het wel een andere aanpak wanneer je met een jongere te maken hebt, of wanneer je met -- een doorgaans wat oudere -- 'gewone' mantelzorger te maken hebt.

Hoe wil jij de jonge mantelzorger bereiken?

Dat wil ik doen door PR, maar ook gewoon door het verwerven van namen van jonge mantelzorgers met gebruik van mijn sociale netwerk hier in Hoogeveen. En dan direct contact met de jongere zelf krijgen, laagdrempelig.

Heeft SWW, bijvoorbeeld het jongerenwerk, ervaring met jonge mantelzorgers?

Zeker, alleen is er nooit echt iets van de grond gekomen speciaal voor deze doelgroep. Er wordt natuurlijk allang al wel wat mee gedaan, zeker in het jongerenwerk.

Hoe wil jij de jonge mantelzorger ondersteunen?

Wat ik belangrijk vind is dat er bij de behoeften van de jongeren zelf wordt stilgestaan. Ze moeten het zelf wel zien zitten om aan activiteiten mee te doen. Niet omdat wij dat willen, maar omdat zij zelf behoefte hebben. En ik zou graag zo normaal mogelijk willen doen over de zorg en steun die zij bieden aan degenen waar ze voor zorgen. Met 'normaal' bedoel ik dat ik wel stil wil staan bij de soms zware dingen die ze meemaken, maar tegelijkertijd ook constant wil checken of dat wel is waar ze het over willen hebben.

In jouw visie moeten jongeren zelf bedenken hoe ze zichzelf en elkaar kunnen helpen en ondersteunen. Hoe wil je dat bereiken?

Dat zeg ik hiervoor al even. Waar het op neer komt is dat ze gaan inzien dat ze niet de enige zijn in hun situatie. Daarom gaat het in toekomstige activiteiten vooral om ontmoeting. Wat daaruit kan ontstaan is een soort saamhorigheidsgevoel, samen sterk te staan. Ik hoop dat dat van de grond komt.

Wat kunnen we de komende tijd verwachten aan activiteiten voor jonge mantelzorgers?

Er wordt gestart met een laagdrempelige activiteit voor en misschien wel deels door jonge mantelzorgers. Concreet kan ik daar nog niets over vertellen, maar ik ben er mee bezig. Het wordt in ieder geval een ontspannen start.

Wil je nog iets vertellen wat nog niet ter sprake is gekomen?

Nou, ik denk dat ik met mijn vorige antwoorden voorlopig wel rondkom.

Wel kan ik nog zeggen dat als mensen dit lezen en van gedachten willen wisselen met me, ze me altijd kunnen bellen (0582 278855) of mailen:

p.bruintjes@welzijnswerk-hoogeveen.nl

is een uitgave van de Stichting Welzijnswerk in Hoogeveen. In de redactie wordt samengewerkt met het CPM.

De redactie nodigt betrokkenen in het veld van de Informele Zorg van harte uit bijdragen te leveren aan de inhoud van dit blad. Informatie over (nieuwe) functies en initiatieven, andere relevante beleidszaken, (persoonlijke) ervaringen met zorgzaken, willen wij graag ontvangen op het redactie-adres:

b.jonker@welzijnswerk-hoogeveen.nl

Waar nodig zullen wij zelf personen of instellingen benaderen met het verzoek een artikel of andere bijdrage te leveren aan deze publicaties.

Wij beogen de publicatie van 10 edities per jaar, met een zomerpauze in de maanden juli en augustus.

Redactie: Bart Jonker
Edo Staudt
Martin van ter Beek

12

Bestuur CPM Hoogeveen e.o.

Het Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen e.o. is een stichting en tracht haar doel o.m. te verwezenlijken door:

- het faciliteren van de wederzijdse ondersteuning voor mantelzorgers;
- het opkomen voor alle – collectieve en individuele – belangen van mantelzorgers;
- het geven van voorlichting aan mantelzorgers en aan organisaties en instellingen.

Leden

naam	functie	telefoon
Edo Staudt	voorzitter/pm	0593 552508
Bert Veninga	secretaris	0528 240308
Ilse Lenten	lid	0528 274470
Edda Schaafsma	lid	0528 273199
Henk Kamman	lid	0528 361362
Else Nobel	lid	06 12670726

**Contactpunt
Mantelzorg
Hoogeveen**

Nuttige adressen

Contactpunt Mantelzorg Hoogeveen

p/a Spekdiek 4, 9438 TD Garminge,
e: contactpunt@mantelzorghoogeveen.nl
i: www.mantelzorghoogeveen.nl

SWW: Professionele Mantelzorgondersteuning en Vrijwillige Thuishulp

Het Haagje 119, 7902 LE Hoogeveen
t: 0528 – 278855
e: info@welzijnswerk-hoogeveen.nl
i: www.welzijnswerk-hoogeveen.nl

Zorgloket Hoogeveen

Dekkerplein 1 – Hoogeveen
t : 14 0528
e: zorgloket@hoogeveen.nl
i: www.zorgloket.hoogeveen.nl

Mezzo: Groningen, Friesland, Drenthe, Flevoland

IJsbrand van der Krieke
m: 06 27517202
e: ij.vanderkrieke@mezzo.nl
John F. Kennedylaan 99 - Bunnik
t: 030 – 6592222,
e: info@mezzo.nl
i: www.mezzo.nl

Stichting Handen in Huis

Postbus 110, 3980 CC Bunnik,
t: 030 - 659 09 70
e: info@handeninhuis.nl
i: www.handeninhuis.nl

WMO-raad Hoogeveen

Postbus 176, 7900AD Hoogeveen
e: wmoraadhoogeveen@gmail.com
i: www.wmoraadhoogeveen.nl

WIJSMEDEWEG

Handige websites en adressen

www.mantelzorghoogeveen.nl
www.mantelzorgnet.nl
www.hoogeveen.nl/zorgloket
www.mezzo.nl
www.respijtwijzer.nl
www.mantelzorgerbenjenietalleen.nl
www.wmoraadhoogeveen.nl
www.handeninhuis.nl
www.meedrenthe.nl
www.welzijnswerk-hoogeveen.nl
www.zorgbelang-drenthe.nl
www.opkracht.nl
www.nationaalmantelzorgpanel.nl
www.familievan.nl
www.survivalkid.nl
www.contactdays.nl
www.sharecare.nl
www.iemandzoalsik.nl
www.drimpy.nl
www.wieziet.nl

